

Naar een jeugdbeleidscultuur

Willi Huyghe

Beleidscoördinator van het Pedagogisch Centrum Wagenschot (MPI en BUSO)

Het jeugdbeleid neemt een bescheiden plaats in op de politieke agenda. Dat gaat niet vanzelfsprekend samen met een even slanke, gestroomlijnde organisatie. Alleen al inzake kansarmoede bij kinderen en jongeren bestaan 59 regelgevingen. Willi Huyghe legt de vinger op de zere plekken en doet voorstellen voor een doeltreffend jeugdbeleid.

De publieke verontwaardiging en blijk van solidariteit naar aanleiding van de kindermoorden heeft ons eraan herinnerd hoe sterk kinderen en jongeren, in hun kwetsbaarheid, met het maatschappelijk lot verbonden zijn. Wie schaamteloos aan onze kinderen raakt, bedreigt de morele toekomst van onze samenleving. Dat besef zou de beleidsvoerders uit de beslotenheid van hun eigen departement moeten jagen.

De kijkcijfers

Beleidsvoerders bevriezen bij de gedachte een onvoldoende dynamisch beleid te voeren. Zij laten zich de wet dicteren door de publieke opinie, drukkingsgroepen, pers en storten zich op door hen aangereikte noodgebieden. Staaltjes van zo'n impulsbepaald brievenbus- of loketbediendenbeleid liggen voor het grijpen: het woord voetbalgeweld is amper uitgesproken of midden worden vrijgemaakt voor fancoaching; sinds dronken bestuurders met dodelijk gevolg inreden op jongeren tijdens een dropping, krijgen de nationale jeugdbewegingen vijf miljoen toegeschoven voor de aankoop van veiligheidsjassen - die ze vervolgens duurder verkopen dan de warenhuizen en een verzekeringsmaatschappij.

Andere politieke zorgdragers begrijpen dynamiek dan weer als 'een stempel drukken op', vooral sinds er ministeriële namen gekoppeld worden aan decreten, beslissingen en fondsen.

De frisse jongens- en meisjesdromen van een nieuwe schare adviseurs worden door de minister moedig en consequent over zijn bevoegdheidsveld uitgezaaid, ondanks tegenspuiterende praktijkwerkers ('altijd dezelfde, Mijnheer de Minister'). Het resultaat is een kortetermijnbeleid, dat op het veld zelf meer dan eens ongunstige gevolgen heeft en naderhand weer gecorrigeerd moet worden.

Small is beautiful

Omdat kabinetten en administraties niet met elkaar overleggen en elkaars programmerie niet wensen te kennen of te beïnvloeden, ontwikkelt men voor de jeugd een overaanbod aan inventieve initiatieven, maatregelen, regelgevingen. Zij overlappen elkaar, missen organisatorische inbedding en coherentie.

Ook het gebrek aan continuïteit is pijnlijk. Als zich binnen het bevoegdheidsterrein van een bepaalde minister werkers melden met een origineel concept dat een bescheiden budget behoeft, staat niets meer een genereus gebaar in de weg. Een aantal plaatselijke initiatieven, die actualiteitsgebonden sentimenten tot actiethema maken, doen daar hun voordeel bij. Niet alle oorspronkelijke concepten hoeven echter geïnstitutionaliseerd en veralgemeend te worden. Met alle respect voor de pleintjesvoetballers, de bootwerkplaatsen, de tooghangers, de thalasso-

hippopotamus- en zweethuttherapeuten, de frisbeekampen, de symbolische kunstvernieuers, maar na enige tijd moet beoordeeld worden of deze of gene specifieke werkvorm niet minder opportuun is geworden. De systematische instandhouding verhindert mee dat zich een inhoudelijke en organisatorische termijncultuur ontwikkelt.

Eigen schuld

Vaak dragen initiatiefnemers zelf in niet geringe mate bij tot de algemene verwarring. Ze detecteren een nood, opperen een doelstelling, schetsen een methodiek, ontwikkelen - zonder zich ervan te vergewissen dat aan het einde van de straat reeds drie jaar een identiek project loopt - een prille maar veelbelovende praxis, en happen naar de eerste de beste overheid die tot subsidie bereid is. Vervolgens stellen ze mee vast dat de hulpverlening een kluwen is en eisen één centrale toegangspoort.

De verwarring wordt in de hand gewerkt door het gebrek aan uniformiteit in de naamgeving: voor gezinshulp moet ik mij in de stad Antwerpen, nog los van de ideologische netten, een weg banen tussen 'Familiehulp', 'Gezinszorg' en 'Sociale Familiezorg'; als jongere met een drugsprobleem in Sint-Niklaas moet ik kiezen tussen de 'Katholieke Werkgroep rond Alcohol en andere Drugs', het psychiatrisch ziekenhuis, het therapiecentrum (ook dienst GGZ) of de 'Werkgroep Drugspreventie'; en op welke gronden kom ik als leek in Gent meteen bij de juiste pleeggezinnendienst terecht: moet het de 'Dienst voor Gezinsplaatsing', 'Open Thuis', 'Opvang', de pleeggezinnendienst OCMW of 'Open Haard' zijn?

Naast de wildgroei aan diensten is er een onbedwingbare uitbreiding van de dienstverlening binnen één en hetzelfde centrum. Een beperkt aantal voorzieningen wordt inderdaad geconfronteerd met een gebrek aan doorverwijzingsmogelijkheden bij specifieke probleemsituaties. Zij kiezen haast noodgedwongen voor een toegevoegd begeleidingsmodel binnen de eigen voorziening. Veelal echter beschouwt men een aanvullende dienstverlening als een logische consequentie van de theoretisch-methodische uitgangspunten. Men wil school maken. Voor velen, in

de eerste plaats ouders en eerstelijns werkers, is het echter niet duidelijk om welke reden aan een observatiecentrum ook een behandelingscentrum moet toegevoegd worden en waar de grenzen met de kinderspsychiatrie liggen.

Andere initiatieven worden uitgehold van binnenuit. Horigheid, zwijggeld, carrièregerichte braafheid besmetten ook het jeugdbeleid. Twintig jaar geleden kon men in de - toen nog - *Nationale Jeugdraad* eenentwintigjarigen horen bekken als fin-de-carrière volksvertegenwoordigers, in de belangenbehartigende anti-sfeer van de verzuilde politieke cultuur. Uiterekend de rechtlijnige uitslovers van toen blijven zich erover verbazen dat het met die jeugdraad nooit iets geworden is, net als met de lokale jeugdraden. Ze zouden beter moeten weten: wanneer er geld moet worden verdeeld, is de prioriteitenplanning, de eensgezinde en solidaire actie ver weg, ook al is niemand gediend met een jaarlijkse aalmoes van 30.000 frank. Toch is iedereen blijkbaar twintig jaar lang gelukkig geweest, op de ouders na die na al die jaren moeten vaststellen dat de plaatselijke jeugdllokale nog altijd op het brandonveilige clubhuis van de *Lustige Kapoentjes* lijken en onder de kerktoeren staan.

De jeugddiensten, die andere verworvenheid uit de jaren zestig, ogen als de infobalie van het Festival van Vlaanderen en worden bevolkt door - weliswaar jonge - stedelijke ambtenaren, voor wie straks misschien een plekje in het gemeentelijk kabinet vrijkomt.

Professionele jeugdwerkers worden over het algemeen bijgezet in de galerij der boeiende wetenschappers. Ze reiken felgeprezen materiaal aan, stralen een aanstekelijke tafelspringerij uit en verwerven niet de minste invloed op de beleidsvoering, veelal bij gebrek aan dwarssnijende overlegstructuren.

In het opdeelkoor ten slotte zingen werkers, koepelverantwoordelijken en jonge ambtenaren eensgezind een ontlusterende noot. Als het van hen afhangt komt het zelfs tussen cultuur en welzijn nooit meer goed. De enen doen de anderen af als permanent immatuur, onprofessioneel, vrijblijvend; of als klef, paternalistisch, liefdadig, ééndimensioneel. Hoe de armen vooral elkaar blijven benijden.

Een kreeft op de koepel

De lotsverbondenheid van het jeugdwerk en het jeugdwelzijnswerk met de christelijke traditie is onbetwistbaar. Enige politieke tegengewichten in het voorzieningennetwerk en een beveiligend cultuurpact niet te na gesproken hebben de overige politieke families zich niet wezenlijk met de jeugd ingelaten. Men kan enkel respect betonen voor de beweging die er het voortouw in heeft genomen en er terecht een aantal aanspraken op maakt.

De jarenlange ervaring en vertrouwdsheid van de christelijke zuil met de thematiek heeft een doorgedreven kwaliteitsgerichte werking, professionalisering en financieel beheer opgeleverd. Maar ze heeft ook een schaduwzijde: de grootste groepen worden door een hen niet ongenegen overheid het best gesubsidieerd. Dat laat hen toe meer middelen te genereren voor belangenorganisaties, koepelstructuren, coördinatie- en studiecentra, lobbyisten, wat dan weer leidt tot een nog gewichtiger stem bij de overheid.

Dat structurele machtsverwicht is één zorg. De toenemende koepelvorming kan op termijn tot een tweede kwaal uitgroeien. Vrijgestelde voor een koepelorganisatie: het is steeds meer een vak apart geworden, een haast ambtelijke professie. De vrijgestelden bewegen zich in een permanent direct overleg met andere gelijkaardige verenigingen en diverse overheden, zogenaamd bij de bron van de beleidsbeïnvloeding. De studieopdrachten, het jargon, de procedures hebben er alle hun plaats in een vastomlijnd kader. De particuliere besognes van de basisleden zijn voor menig vrijgestelde een storend element in het volgens die eigen regels verlopende beleidsproces.

Teveel koepelorganisaties verzuimen de eigen overlading bezigheden aan de praktijk te toetsen. Een dergelijke evaluatie vereist namelijk een voortdurende uithuizigheid, die beter controleerbare handelingen als het agenderen van een volgende vergadering, het doornemen van een dossier, het lezen van een rapport of het doorsturen van een enquête doorkruist.

Wanneer de centraal vertegenwoordigende antenne echter niet meer datgene opvangt waarvoor zij representatief geacht wordt, verliest

ze voor de basiswerker alle functie en wordt ze gaandeweg afgedaan als behorend tot een vrijblijvende, hoofdzakelijk ego-strelende, overlegcultuur. Die scepsis is gerechtvaardigd: de werkers kennen namelijk de drugspreventiediensten waar geen verslaafde langskomt, maar die wel schitterende rapporten schrijven; zij hebben vergeefs getracht agenten en rijkswachters, die net een vitaal verslag over jeugdcriminaliteit aan het redigeren waren, van achter hun PC te halen voor een opdracht in regen en wind; zij hebben moeten vaststellen dat hun vijftigjarige jeugdvertegenwoordiger niet echt meer anders spreekt dan de ambtenaar of schepen van sport en recreatie; zij zien met lede ogen aan dat een deel van het vertegenwoordigingswerk geleverd wordt door ambitieuze bureaucraten die reeds tijdens hun korte praktijkervaring uitgekeken waren op het basiswerk.

Het grote misverstand ontstaat wanneer de overheid op zoek gaat naar adviesgerechtigde gesprekspartners en daarbij gemakshalve enkel de dichtstbijzijnde belangenvertegenwoordigers aanspreekt. Een voorbeeld: de administratieve verkokering tussen jeugdbescherming en de gehandicaptenzorg werd in amper een paar weken tijd gerealiseerd, sterk onder druk van één visie, die zelfs niet verder getoetst werd aan deze van andere structuurdenkende. Aandachtige basiswerkers hebben geleerd dat - ook de eigen - koepelorganisaties en adviesorganen het beleid van de plaatselijke noden kunnen doen afdrijven, als zij niet voortdurend en tijdig corrigeren.

Zand in de raderen

Naast de elementaire vraagstukken die ik tot nog toe heb belicht, zijn er ook enige wreefwekkende, meer perifere mechanismen te vermelden. Ik som ze op.

Het formuleren van doelstellingen kan voor een startende dienst een pijnigende aangelegenheid zijn. Het is nog tijdverspilling ook als anderen dat proces reeds met succes hebben afgerond. Ook administraties en koepelorganisaties bejiveren zich, soms op een gênante manier, aan dubbel werk. Het gebeurt dat lokale of provinciale administraties aan organisaties om inhoudelijk-organisatorische informatie vragen, die zij

ook rechtstreeks bij de betoelagende overheid hadden kunnen krijgen. En het aantal sociale kaarten is straks niet meer te tellen, al lopen de officiële uitgaven behoorlijk achter bij de goedkope maandelijks geactualiseerde overzichten die door privé-organisaties worden aangeboden.

Een overheid of dienst die steun zoekt bij de objectiverende wetenschap maakt kans dieper in de brij weg te zakken. Ook als het om kinderen en jongeren gaat, willen uitgangspunten en werkmethodes wel eens uit elkaar liggen. Naar men vertelt gunnen de ontwikkelingspsychologische, psycho-analytische, sociaal-agogische en systeemtheoretische scholen elkaar amper het licht in de ogen. Verder zou ook naijver en prestige de onderscheiden centra niet geheel vreemd zijn. En ten slotte zou men bij de toekenning van onderzoeksprojecten en berichtgeving ook over ideologische evenwichten moeten waken. Wél laken de wetenschappers eensgezind de versnippering in het beleid.

In de begroting schuilen veel onaantastbare gebieden en licht verduisterde hoeken. Die laatste geven een minister al eens de kans zonder veel omhaal geld op tafel te leggen. Zo'n media-genieke stunt is haar of hem gegund. Meer aandacht vragen de gevestigde budgetten, omdat de cijfers pas na de feiten en door slechts een handvol geïnteresseerden opgemerkt worden in de *Blunderboeken* van het Rekenhof. Maar vooral omdat daar de structurele onevenwichten schuilen, waardoor een stedelijk jeugdwerk in brandonveilige lokalen blijft huizen en jaarlijks met een aalmoes van vijf miljoen moet zien rond te komen, terwijl voor de - wellicht op prioritaire vraag van de hele bevolking geplande - nieuwe indooratletiekpiste vlot tweehondervijftig miljoen ingeschreven wordt.

De gemeenschap ziet er nauwlettend op toe dat de individuele rechten van al haar burgers gerespecteerd worden. Dat is bijzonder zorgzaam. Maar het laat een wrange smaak na dat de kinderbijslagdossiers van zoveel kinderen uit kansarmoede-gezinnen om administratief-technische redenen maar niet in orde komen, terwijl jongeren die tot hun meerderjarigheid door de gemeenschap worden opgevangen, net door die individuele kinderbijslagrechten, het huis verlaten met

een spaarboek van meer dan anderhalf miljoen. Dat dit startkapitaal bij gebrek aan budgetbegeleiding meer dan eens in drie wintermaanden opgebruikt is en dat bij meubelgiganten aangekochte nieuwe slaapkamers dan moeten dienen om de kachel warm te houden, is geen fabeltje. Evenzeer moet men durven vragen te stellen bij het feit dat toezichtsraden moeten aangesteld worden voor het beheer van de ruime kapitalen die volwassen mentaal gehandicapten in bezigheidshomes op grond van individuele (gesubsidieerde) vergoedingen opbouwen - en die bij hun overlijden naar de familie gaan.

Voor al wie in een andere subsidieregeling geen onderdak kon vinden, blijkt het departement cultuur zich - ondanks de zeer beperkte middelen - bijzonder genereus te tonen: een waar hoog commissariaat voor vluchtelingen. Amper werd de deeltijdse leerplicht gestemd - bij de eerste naïeve beschouwing een zaak van onderwijs of misschien wel tewerkstelling - of cultuur bood de mogelijkheid om met een erkend aanbod naar deeltijds leerplichtige jongeren te gaan. Het jaarverslag van de dienst jeugdwerk meldt trots dat in 1995 négen jeugdorganisaties daarop inspeelden. Waar schuilt hier de achterpoort? Kreeg men de hobbyclub maar niet gesubsidieerd? Haalde men te weinig punten voor vorming?

Het einde van een roddel

Menige getrouwe uit de (jeugd)welzijnssector, die gewoon is zijn deelname aan het beleid op een nuchtere, beschouwende, gedoseerde en gedocumenteerde manier gestalte te geven, heeft de neiging die rol te ruilen voor de naïeve, ongerichte vurigheid uit een ver verleden en luid zijn stem te laten weerklinken, niet ingehouden of getemperd door zwijgplicht omwille van zogenaamde hogere belangen.

Andere basiswerkers hebben hun pogingen tot enige beleidsbeïnvloeding opgegeven en zijn teruggekeerd naar hun oorspronkelijk maatschappelijk werk; stug, geconcentreerd, zonder omzien. Zij volgen met één oog de spitsvondige punt-en-komma-debatten op overheidsniveau en liggen er niet wakker van. Zelfs niet wanneer een kabinetsvertegenwoordiger tijdens een sym-

posium in eenzelfde zakelijk-amicale sfeer meedeelt dat het jarenlange werk wegens niet nader genoemde andere prioriteiten niet zal gehonoreerd worden met extra-middelen.

Bij de zogeheten harde, maatschappelijk vitale departementen is een zilverpapier-kolonialisme gegroeid ten opzichte van een uitgesproken misprijzensvatbare bezigheid als het (jeugd-)welzijnsbeleid. Industrievriendelijke beleidsvoerders strooien argeloos toegevoegde werkgelegenheidsprogramma's van wankel allooi en van een bij voorkeur beperkte duur uit over de welzijnssector. Alsof de sociaal-maatschappelijke arbeidsmarkt een speeltuin is, waarin jonge werzoekenden of langdurig werklozen een tijdlang vrijblijvend en bij wijze van experiment kunnen scharrelen. Maar terwijl ze dergelijke opzichtige klaasgeschenken uitdelen, voeren ze met hun andere, stille hand een gedrocht in als de clichéring (de beperking van het aantal klasse 1- opvoeders in de gehandicaptenzorg), die voorzieningen dwingt in te leveren op hun kwaliteit.

Een dankbare en brave markt is het, deze social profit, die blijkbaar haar bestaansrecht verwert door *unserved servants* uit de werkloosheidscijfers te houden. De welzijnssector als Centrum voor Tijdelijke Werkverschaffing.

Met zicht op visie

In een collectieve *Aba-Erlebnis* werden het kind en de jongere herontdekt. Eindelijk onderkennen politici dat de kwaliteit van opvoeding, onderwijs, maatschappelijke integratie van kinderen een vitale maatschappelijke grondvest is. Dat moet het startsein worden om de verspreide geesten tot een gezamenlijk programma te bewegen. Zoals ik reeds aangaf, spreken we dan niet langer over een kind-en-gezinsbeleid, een jeugdwelzijnsbeleid, een jeugdwerkbeleid, een beleid inzake jeugdbescherming of jongeren met een kansarmoedeproblematiek, een jongerentewerkstellingsbeleid, een alfabetiseringsbeleid, maar over een gezamenlijk, in elk departement expliciet ingeschreven en vooraf overlegd, jeugd-beleid.

Strandt het zoeken naar zo'n gezamenlijke visie niet onvermijdelijk op ideologische debatten? Zal een gemeenschappelijke visie niet tot

opvoedingsbemoeienissen van de overheid leiden? Dat zou een kwalijke zaak zijn. Vele eeuwen maatschappelijke dynamiek hebben geleerd dat de veelkleurigheid zich op organische wijze organiseert. Het zou dan ook een grote stap vooruit zijn als de vele departementen tot een consensus zouden kunnen komen omtrent het voorzieningennet en hoe dit in een logische samenhang moet georganiseerd en betoelaagd worden. Met een dergelijke resoluut pragmatische aanpak zullen oude theoretische discussies als hard-zacht, open-gesloten, repressief-permissief, residentieel-ambulant, op een gelukkige manier uit het grote gelijk worden gelicht. Uit een verworven bestaansreden zal wel blijken dat deze of gene voorziening aan een nood beantwoordt.

Het te voorspellen tere punt in een dergelijke operatie is het bestaande belangennetwerk. Daarover wil ik niet de minste twijfel laten bestaan: wil men eensgezindheid vinden en het algemene jongerenbelang dienen, dan moet de politieke analyse pluralistisch geïnspireerd zijn. Polarisering moet plaats ruimen voor synergie. De overheid moet een organisatiestructuur ontwerpen die tot samenwerking dwingt. Groeperingen moeten maar leren samenwerken, in plaats van hun onderlinge meningsverschillen constant uit te vergroten. Een dergelijke organisatie biedt bovendien plaats aan niet-groepsgebonden stromingen en onafhankelijke deskundigen.

Ik pleit ervoor de visie-ontwikkeling niet te laten vertekenen door bochten rondom onaantastbaar gewaande versterkte burchten. Het soort pragmatisme dat ook de zogenaamde 'politieke en ideologische realiteiten' als vanzelfsprekend een plaats geeft in onafhankelijke studies is ongewenst. Als de overheid om tal van extra-objectieve redenen politiek-ideologische voorzieningen kunstmatig in leven wenst te houden, dan mag dat niet gemaskeerd worden met halve wetenschappelijkheden en vermeende noodwendigheden. Als het met open boek gebeurt, zullen basiswerkers het 'bewaken van evenwichten' zonder problemen situeren als behorend tot een andere wereld dan de hunne. Geleerde werkvormen mogen dus niet zonder nadere vermelding in het jeugdvoorzieningennetwerk ondergebracht worden. Men kan hen een

Een goede start

Bij het vormgeven van een integraal jeugdbeleid kunnen de volgende aandachtspunten best voorafgaand in overweging worden genomen.

- Sensibiliseringscampagnes - 'vrij veilig', 'bob', 'we laten je niet barsten', 'gelijke kansen' - verwerven op korte termijn wel degelijk een plaats in het collectieve geheugen. Wil men vermijden dat het holle slogans worden, dan moeten dergelijke beleidsimpulsen evenwel bijzonder goed gedoseerd zijn en mogen zij nooit losstaan van een goed doordacht begeleidingsplan op langere termijn. Een kinderombudsdienst die niet aan de door de campagne opgeroepen verwachtingen kan beantwoorden, wordt beter niet opgericht.
- Het maken van overheidsreglementeringen is een delicate opdracht. Enerzijds moet het maatschappelijk doel zo goed mogelijk gediend worden; om oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgelden tegen te gaan, moeten de voorwaarden voor het verkrijgen van eventuele subsidies in een strak keurslijf geprangd worden. Anderzijds mogen de regels geen belemmering vormen voor lokale modificaties. In de procedure moet een zekere onderhandelbaarheid ingebouwd worden, die inspecties toelaat hun verantwoordelijkheden te nemen ten dienste van de beoogde doelgroep binnen diens specifieke omgeving.
- Willen organisaties aan planmatigheid, professionaliteit, termijnen winnen, dan moeten zij een toelage krijgen die hun een minimum aan zekerheid biedt. Het is af te raden loon- of werkingskredieten afhankelijk te maken van eventuele begrotingsreserves of geleverde prestaties in de loop van het komende werkjaar. Als er gefortariseerd moet worden, dan bij voorkeur aan de bron. Liever een minimaal, maar zeker budget, dan een voorwaardelijke of onzekere maximale toelage. Een onverwacht surplus, als honorerende eindejaarspremie, zal dan weer wel gewaardeerd worden.
- In haar subsidiemacht moet de overheid ruimte laten voor constructieve dissidentie, voor zover die de spelregels van de demo-

complementaire functie toebedelen als ideologisch jeugd(welzijns)werk.

Parallel met of voorafgaand aan de inventarisering van de voorzieningen, moeten voor de onderscheiden jeugdvaartstukken objectiverende indicatoren genoteerd worden. Nu reeds maken tal van departementen, met het oog op het definiëren van subsidies en prioriteiten, gebruik van kwalificatiesystemen om probleemstellingen bij jongeren te objectiveren.

Op de welzijnsvloer kan tegenwoordig met steeds minder schroom in ondernemingstermen gepraat worden. De invoering van een aantal elementaire principes die in de bedrijfswereld

cratische traditie respecteert. Een beleid dat niet permanent geprikkeld wordt door kritische analyse amorfiseert in zelfgenoegzaamheid. Het hogere bestuursniveau moet daarbij de onderliggende overheid, die zich als eens verliest in burenruzies, corrigeren.

- Ervaring in de sector waarin hen bevoegdheden worden toegekend hoort voor alle ambtenaren een noodzakelijke aanwervingsvoorwaarde te zijn. Met of zonder grondige kennis van het veld neemt de inspecteur een vitale plaats in als vrouwenwekkende verbindingsfiguur. En de plaatselijke spilfiguren, die het misschien niet zo goed kunnen uitleggen of het letterlijk niet voor het zeggen hebben, hechten er veel belang aan dat de papieren organisaties na doorlichting in de versnipperaar terechtkomen.

- Een scherp toezicht is vereist bij bevorderingen. Vacatures kunnen niet langer louter op grond van anciënniteit ingevuld worden. Een aanvullende jurering van competentie zou veel onnodige spanningen tussen het kabinet en de administratie aan de ene kant en de plaatselijke werkers en administraties aan de andere kant kunnen vermijden. Die jurering mag niet enkel een interne aangelegenheid blijven, er moet ook ruimte gemaakt worden voor de stem van deskundigen van buitenhuis en gebruikers.

- De overheid is niet de kafkaïaanse onwilligheidsmachine waarvoor men haar te vaak verslijt. De bijwijlen hallucinante onoverbrugbaarheden zijn niet noodzakelijk het gevolg van een cynisch misprijzen van de overheid ten opzichte van overijverige burgers. Veel berust op misverstanden of probleemstellingen die voor de ambtenaar in kwestie op het eerste gezicht - binnen de haar/hem aangereikte regelgeving en middelen - onoplosbaar zijn. Door direct overleg en samen gelijkwaardig zoeken kunnen veel gemeenschappelijke zorgen uit de weg geruimd worden. Wie de overheid niet als een natuurlijke vijand beschouwt, maar als een eveneens zoekende medestander met een menselijke aard, dient meer het algemeen belang dan wie de ene kruisvaart aan de andere knoopt.

schering en inslag zijn - een bedrijfsfilosofie; een arbeidsreglement; een solide financiële structuur; een helder organogram; goed werkgeverschap; degelijke procedures en communicatiekanalen; permanente educatie; kwaliteitsbewaking; strategische bedrijfsplanning - kan ook in deze sector bevrijdend werken. Wellicht kan de meer effect-georiënteerde bedrijfscultuur komaf maken met het impulsgestuurde inputbeleid waarvan alle jeugdsectoren zo doordrongen zijn.

Trop is teveel

Voor de zoekende of hulpbehoevende jongeren is het voorzieningennet een kluwen, waarin ze

niet thuisgeraken, tenzij langs Vlaanderens wegen der toevalligheid. Dan nog maar eens de bioscoop of de winkelstraten om de verveling te doden. We moeten maar eens ophouden met om ter hardst naar elkaar te roepen om vereenvoudiging, terwijl we schalks nog een echelon, nog een noodzakelijke tussenstap, nog een toegangspoort aan de sociale kaart toevoegen, die in haar consequenties enkel kan ingeschat worden door een vierentwintigjarige post-graduaatsstudent.

De federalisering draagt evenmin bij tot duidelijkheid. Dat een ambtenaar aan het loket van de Vlaamse Gemeenschap kan meedelen dat net deze problematiek federale materie is, werkt voor de gebruiker alleen drempelverhogend.

Zonder academische schaarste mag dus gepleit worden voor *De Grote Versimpeling*. Men moet het bestaande opnieuw in een verband gieten; voorzieningen, diensten en organisaties hun nieuwe plaats in het geheel aanwijzen.

Een werkschets voor vereenvoudiging

Eén. Men moet proberen de communicatielijnen te verhelderen tussen minimaal:

- 6 bestuursniveaus: Europese gemeenschap, federatie, gemeenschap, provincie, agglomeratie, stad en gemeente;
- 6 departementen: justitie, volksgezondheid, welzijn en cultuur, onderwijs, arbeid en tewerkstelling, binnenlandse aangelegenheden, economie;
- 4 openbare instellingen/para-regionales: Kind en Gezin, VDAB, VFSIPH, BLOSO;
- de betrokken kabinetten en administraties;
- de koepel- en belangenorganisaties;
- de verenigingen;
- de plaatselijke voorzieningen;
- de gezinnen, jongeren en hun vertrouwenspersonen.

Twee. De 100 regelgevingen met betrekking tot kinderen en jongeren - inzake kansarmoede alleen al zijn het er 59; het getal is dus niet zo overdreven - moeten op elkaar worden afgestemd. Dat is een omvangrijk, maar beslist geen onmogelijk werk.

Drie. Men moet de meest vitale aandachtsgebieden - men kan van rechten gewagen - met betrekking tot kinderen en jongeren afbaken:

- gezin/opvoeding;
- onderwijs;
- vrije tijd/cultuur/fysische activiteit;
- wonen/buurt;
- arbeid/tewerkstelling/arbeidsintegratie;

Ik beweer niet dat deze oefening de evidentie zelf is. Een competente, gedreven, multidisciplinaire studiedienst, hiertoe door alle betrokken departementen vrijgesteld en volwaardig gemandateerd, moet echter in staat zijn om binnen een termijn van één jaar een alomvattende herstructurering voor te bereiden. Zes maanden zijn nodig om een voldragen inventariseringsrapport te schrijven en nog eens zes maanden voor bevraging, bijsturing en behartiging in de onderscheiden beleidscommissies.

De jeugdbeleidsmap

Een dergelijke grondige doorlichting zou moeten leiden tot een ontwapenend eenvoudig rooster, een jeugdbeleidsmap, die als grondplan kan dienen voor een evenwichtig en helder voorzieningennet, inclusief de sportclub. Niet aangewezen is een brochure van zestig bladzijden. Binnen het uur moet elke jongere als van-

- fysische en mentale gezondheid;
- financiële beveiliging;
- maatschappelijke integratie/permanente educatie/mondiale vorming;
- individuele problematieken/peer-group problematieken;
- justitie (zijnde rechten én plichten);
- informatie/meningsvorming/politieke en ideologische ontwikkeling;
- actualiteitsgebonden thematieken (avonduur voor kinderen, verkeersveiligheid, agressie, nihilisme, a-politiek, consumptie, conformisme, drugsgebruik,...).

Al deze thema's zijn reeds maatschappelijk - ook departementeel - gesitueerd, zij het ongestructureerd en onevenwichtig gespreid, zowel naar localiteit als naar plaats in de zorglijnen.

Vier. Voor genoemde functies moet men relateren aan:

- een ontwikkelingspsychologische chronologie;
- een departementele consequentie/subsidiëring/regelgeving;
- een getrapte zorg- en hulpverleningslijnenstructuur;
- middel-doel-situeringen;
- de onderscheiden wetenschappelijke en technische beschouwingsvelden, van humane wetenschappen naar sociologie en urbanisatie.

Vijf. Deze eerste globale sjablonen moet men toetsen aan plaatselijke realiteiten. Heldere vooropstellingen en structuur, een degelijke organisatie en zin voor continuïteit in een landelijke programmatie vormen nog geen garantie voor gericht werk ter plaatse.

zelf deze metroplattegrond kunnen gebruiken. Dat betekent ook: blindelings de weg kunnen vinden naar het dichtstbijzijnde station. Het is belangrijk dat de voorzieningenmap volledig, in haar geheel, kan opgelegd worden. De samenhang en logica maken de jongeren duidelijk dat er een maatschappelijke zorg bestaat voor hun eigenheden. Dat die zorg gelaagd is, met te verantwoorden drempels, biedt hen een geruststellende beveiliging.

In dit concept is dezelfde doelstelling wellicht het best gediend met dezelfde naam, dezelfde type-personeelsomkadering, een gelijkaardige reglementering. Een GGZ hoort er in Hasselt niet structureel anders uit te zien dan in Anderlecht. Misschien wordt in Bredene de vlag GGZ beter vervangen door revalidatiecentrum. Anderzijds moet het voorzieningenpalet uit Mechelen niet persé overgenomen worden in Oudenaarde. Maar als jongere die pas verhuisd is, zou het mij helpen dat ik in het JAC in Leuven dezelfde vragen mag stellen als in het JAC in Berchem.

De vrijwillige begeleiders en professionele welzijnswerkers moeten de voorzieningenmap uit het hoofd kennen. Dat veronderstelt ondermeer dat zij leren - en daarmee bedoel ik ook: in het kader van een opleidingsprogramma te horen krijgen - waar ze zich situeren, wat hun preciese taak is, waar hun taak eindigt en een andere begint en dat ze dit gedisciplineerd toepassen.

De beleidsvoerder kan zich op dezelfde metrokaart baseren om het noodzakelijke basisvoorzieningennet te definiëren en te betoelagen. Daartoe stelt hij zich nuchtere, volwassen vragen. Welke functie hebben de voorzieningen in welk verband? Hoe is de onderlinge communicatie en doorstroming georganiseerd? Onder welke subsidiërende overheid ressorteren zij en hoe kunnen de regelgevingen op elkaar afgestemd worden? Is er een nood en is de nood onderkend? In welke mate zijn voorzieningen dubbelzinnig of overlappend? Welke flexibiliteiten zijn mogelijk en welke criteria hanteer ik daarbij? Hoe kunnen permanente actualisaties ingepast worden zonder verstoring van de kwaliteitsroutine? Beschik ik over voldoende sensoren om de steeds opduikende nieuwe spoken (steriele uniformiteit; bureaucratie; het weren van hard wer-

Uit de praktijk I

Men kan zich afvragen welke dynamiek de jaarlijkse Roefeldagen op gang brengen en of het niet beter zou zijn de organisatiekosten op te sparen voor behoorlijke jeugdlokalen.

Het kan best zijn dat sommigen het noodzakelijk vinden de groei van kinderen naar volwassenheid te begeleiden met een 'leeuwenstage'. Maar daarom hoeft er voor deze werkvorm nog geen subsidie te worden voorzien (misschien kan men wel VTM en VT4 een extra gage toeschuiven?)

Ik betwijfel of het departement cultuur effectmetingen kan voorleggen van de 70 miljoen die aan vorming voor werkende jongeren is besteed of de 100 miljoen die naar de verenigingen kansarme jeugd is gegaan. Ik geloof evenmin dat er uitvoerige verslagen bestaan over de opbrengst, in termen van arbeidsintegratie, van middelen voor industrieel en deeltijds leren.

Voor jeugdzaken staat nu 270 miljoen ingeschreven. Alleen al de samenvoeging van de beschikbare fondsen voor kinderen en jongeren in de segmenten jeugd, sport en recreatie, gezins-aangelegenheden en welzijn, zou een budget opleveren van 2,5 miljard. Ik ga ervan uit dat de grootte van het budget sterk bepalend kan zijn voor de werkelijke realisatie van een prioriteitenprogramma.

kende en plaatselijk sterk dynamiserende, maar niet in het algemene plaatje passende initiatieven; hiaten bij gebrek aan vertrouwdsheid met plaatselijke nodenverschillen) te bestrijden? Hoe vermijd ik dat de overheid degeneert tot een dwaze overheid die in haar grote noodzakelijke opruiming geen plaats laat voor het unieke, het dwarse of gezellige; of die er niet in slaagt de kracht van spontane netwerken te ondersteunen?

Veeleer dan taakvelden steeds verder te diversifiëren en specialiseren zal de beleidsvoerder zoeken naar clusters of fusiemogelijkheden (zonder personeelsreductie).

Op de aansluitende politiek gevoelige vraag naar subsidiëring(criteria) kan in dezelfde geest geantwoord worden: de middelen moeten interdepartementeel gebundeld worden en rationeel-effectgericht ingeschat. Daarbij moet men afstand nemen van politiek cliëntelisme ten aanzien van bevriende organisaties, versteende werkvormen, holle vernieuwing, louter mediagenieke manifestaties, corsetbudgettering.

Men kan beslist verder gaan dan inhoudelijk op elkaar betrokken centra (bijvoorbeeld school, PMS, dagcentrum, basiseducatie) in een kring te

plaatsen met oog op uitwisseling en lering. Door het - bij voorkeur pluralistische - samenwerkingsverband als voorwaarde te stellen voor subsidiëring, activeert de overheid vernieuwing die de vrijblijvendheid overstijgt. Die samenwerking is liefst ook af te lezen in de behuizing, het management, het personeelsbeleid.

De kunst van het zachte mensen

Het jeugdbeleid leent zich uitstekend tot een pilootfunctie inzake beleidscoördinatie: het interessegebied kan vrij goed afgebakend worden en nodigt uit tot inventiviteit en flexibiliteit; de structuren en beleidsverankeringen zijn relatief jong en staan nog open voor tegemoetkomende samenwerkingsverbanden. Dat heeft echter tijd en continuïteit nodig. Opeenvolgende ministers, wat ook hun gezindheid moge zijn, horen haast blind in te tekenen op een door de jeugddeskundigen ontwikkeld meerjarenbeleid. Hun politieke verantwoordelijkheid bestaat in de permanente organisatie en kwaliteitsverbetering van de basisconstructies waarover een consensus werd bereikt.

Een dagorde voor deze centraal geleide economie zou er kunnen uitzien als volgt:

- De voorzieningenmap (zie hoger) moet in transparant opgevouwen worden boven de gekende en veronderstelde noden van de jongeren. Een aandachtige permanente analyse zal toelaten de bestaande kwaliteitsinitiatieven te ondersteunen, hiaten in te vullen, een evenwicht tussen trendgevoelige initiatieven en een aanbod van ankerwaarden te vinden, overvloedigheden kwijt te geraken en innovaties in te voeren. Dit alles moet gebeuren tegen de achtergrond van een nodenhiërarchie, waarbij prioritaire maatschappelijke verantwoordelijkheden van de bewindvoerder als urbanisatie, gezinsondersteuning, gezondheidszorg, onderwijs, tewerkstelling - die wellicht niet zullen voorkomen op het verlanglijstje van de jongeren zelf - in evenwicht gebracht worden met de door de jongeren, hun begeleiders en organisaties geformuleerde vragen en de meer individuele zorgen (hulpverlening).
- Er moet een (door)verwijzingsprocedure ontwikkeld worden. Zelfs op het niveau van de eenvoudige informatieverstrekking is reeds sprake

van een proces, een interactie die vaak verder gaat dan het opzoeken van het adres van de muziekschool. Tegen al hun branie in moet voor veel jongeren hier een pad geëffend, ginds een drempel verlaagd. Op het vlak van jeugdwelzijn kan de weg naar de juiste hulpverlening vaak nog korter gemaakt worden. Dat veronderstelt dat ook de diensten zelf ondertussen inspanningen hebben geleverd om zich in onderlinge overleg voldoende van elkaar te onderscheiden. Dat vormt een beleidsmatige uitdaging op zich, want wie zal met kennis van zaken kunnen oordelen hoe en wanneer een GGZ, een revalidatiecentrum, het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, een vertrouwensartsencentrum, een observatiecentrum, een OBC, een kinderpsychiatrie, een MPI/Semi-Internaat, een medisch buurtcentrum, meest aangewezen is? Gedacht kan worden aan Regionale Polyvalente Autonome Jeugddiensten met reële bevoegdheden inzake dispatching, dossierbeheer, verwijzing, ombudsfunctie, onderzoek en dit zowel voor kinderen/jongeren zelf als ouders, doorverwijzers, ankerfiguren. Dergelijke centra mogen vooral niet verward worden met de bestaande stedelijke jeugddiensten, die de gevangenen zijn van hun eenduidigheid en beperkte middelen.

- Er moet een gemeenschappelijke taakanalyse en taakafstemming komen bij de organisaties, waarbij men het behoeftenprofiel in de breedte, de vereenvoudiging, de laagdrempeligheid als uitgangspunt neemt en niet de verdere uitsplitsing van bevoegdheden. Het komt erop aan dat de vrijwillige of professionele werkers taakclusters ontwikkelen, die door de gebruiker en/of de doorverwijzers kunnen gevat worden als een logisch verband.
- Er moeten correlaties ontdekt worden en coöperatieve dwarsverbindingen geactiveerd worden. Vertrouwens- en aanknopingsfiguren moeten flexibiliteiten en budgettaire ruimte krijgen, als ondersteuning van hun moeilijk meetbare preventieve werkzaamheden.
- De overheid moet de plaatselijke beweeglijkheid observeren en haar beleid erop afstemmen. Wie vanuit Brussel blijft regeren maakt na verloop immense inschattingfouten omtrent de noden-definities van de geëngageerde en vakbekwame

Uit de praktijk 2

De jeugdhulpverlening zal van een storende onduidelijkheid verlost zijn, als de consulenten in de Comités voor Bijzondere Jeugdzorg zouden definiëren of zij zich op de eerste dan wel op de derde lijn bevinden.

Mits aanvullende bevoegdheden kan het PMS schitterend preventief en curatief werk leveren op terreinen als schoolmaatschappelijk werk, schoolachterstand tengevolge van psychische of familiale problemen, spijbelen.

De rijkdom aan geregistreerde informatie waarover Kind&Gezin beschikt blijft momenteel onbenut. Een aantal begeleidingen van K&G lopen tot het kind de leeftijd van drie jaar bereikt heeft, maar worden daarna om bevoegdheidsredenen stopgezet. Daardoor kunnen uitgerekend de risicogezinnen nergens meer op terugvallen. De daaropvolgende jaren vormen niet zelden een maatschappelijke gedoogzone voor kindermishandeling, seksueel misbruik, schoolachterstand. In afwachting van het Belangwekkende Nieuwe Feit - dat de aanleiding kan vormen tot een tussenkomst van poli-

praktijkwerkers. De onvermijdelijke besluitvormingstraagheid werkt het onbegrip in de hand.

Hoe resoluter beleidsvoerders zich profileren in de uitgangspunten en objectieven van hun beleid, hoe beweeglijker en bespreekbaarder de weg erheen verloopt.

Kansarmoede voor het grijpen

Het moet mogelijk zijn in een integraal jeugdbeleid meer middelen te besteden aan het kansarmoedebeleid ten aanzien van kinderen en jongeren. De uitbreiding van het Financiële potentieel en de beheerscentralisatie rondom één doelgroep laat haast vanzelfsprekend positieve discriminaties toe - op voorwaarde dat   lle segmenten van het werkveld beter bediend worden dan voorheen.

Een goed centraal beheer kenmerkt zich door een strak geleide decentralisatie. Lokale overheden kunnen in regel een veel correctere prioriteitenlijst opmaken dan de centrale bewindvoerder. De vertrouwdsheid met de plaatselijke sociaal-culturele werkelijkheid en de persoonlijke kennis van diensten en medewerkers is een onmiskenbaar voordeel. Daarom pleit ik voor de herwaardering of ontwikkeling van een regionaal jeugdbestuur (zo mogelijk gebruik makend van de fundamenteën van reeds bestaande plaatselijke beleidsnetwerken, Regionale Over-

tie, CBJ of OCMW - beperkt de hulpverlening zich tot de onhandige, individuele en ongecoördineerde inspanningen van een arts (en daarna weer een andere), een leerkracht, een buur of familielid (de veelgeprezen mantelhulp). Er valt dus veel te zeggen voor een    ndossieraanpak. Het is schrijnend vast te stellen hoeveel tijd verloren gaat in het steeds herschrijven van dezelfde probleem-anamnese door andere hulpverleners in een andere context. Veel kostbare tijd, vooral voor het kind en diens gezin. Werkers van onderscheiden, maar betrokken diensten moeten rond de tafel gaan zitten om samen soms zeer eenvoudige, maar buitengewoon verhelderende afspraken te maken (bijvoorbeeld: in het weekend gaat het kind naar de jeugdbeweging; het OCMW betaalt lidgeld, uniform en het kamp).

Door steekproeven en getuigenissen ter plaatse kan een inspecteur moeiteloos het inspiratiegehalte van een vereniging achterhalen; de groepen die voor de subsidiescore met de ideologische tweeloop een vol huis ensceneren, zijn in de buurt zeker gekend.

leg- en Samenwerkingsinitiatieven) - uiteraard met reële bevoegdheden en een volwaardig middelenpakket.

Het is niet zo eenvoudig te bepalen welk bestuursniveau in aanmerking komt als meest geschikte intermediaire structuur. Steeds meer auteurs herontdekken de provincie als een hanteerbaar overschouwingsgebied. Voor maatschappelijk gewichtiger dossiers dan het sociaal-culturele gaat dat zeker op. Voor jeugdzaken, zeker wanneer kansarmoede daarin begrepen is, stellen zich echter bereikbaarheidsproblemen. Wanneer jeugdwerkers en gebruikers uit Oost-Vlaanderen in Gent voor overleg worden uitgenodigd, moeten de vertegenwoordigers uit Ronse en Brakel wel een heel eind fietsen. Zijn steden en gemeenten beter geschikt als intermediair bestuursniveau? Er is geen reden om aan te nemen dat de verzuiling, het favoritisme en het onbegrip op gemeentelijk niveau minder nefast zouden inwerken dan van op grotere afstand. Met alle middelen moet men bovendien vermijden dat bv. een omstreden-wegens-vernieuwend jeugdhuis afhankelijk gemaakt wordt van lokale mandatarissen. Misschien moet het (bestuurlijk of gerechtelijk) arrondissement (en haar commissaris) van onder het stof gehaald worden en naar bruikbaarheid ingeschat.

Op welk echelon men het regionale jeugd-

Beleidsmemorandum

De ontwikkeling van een algemeen jeugd(welzijns)beleid moet prioritair ingeschreven worden in de regeringsverklaring. Het uiteindelijke doel is het onderbrengen van een ruim geheel aan kinderen- en jongerengebonden materies in één departement, dat ook alle bestaande fondsen absorbeert. Als mogelijke overbruggingen hiertoe kunnen worden voorzien:

- een helder omschreven studie-opdracht, eventueel gecoördineerd door een Koninklijke Commissaris voor de Jeugd of een Jeugdonderzoeksinstituut met een tijdelijk mandaat;
- het inschrijven van een jeugdparagraaf, met duidelijke budgettaire consequenties, in alle departementen.

Er moet een Vice-Eerste Minister van Plan aangesteld worden, zowel federaal als op het niveau van de gemeenschappen, met een eigen administratie. Het betreft een exclusieve - geen toegevoegde - aanstelling. De hoofdpdracht van deze minister moet bestaan uit:

- een gezaghebbend, door alle departementen erkend, permanent

bestuur ook een plaats biedt, of het nu samenvalt met het hogergenoemde dispatchingcentrum en of het nu bevolkt wordt met getransfereerde ambtenaren of met nieuwe medewerkers, het moet volwaardig en professioneel uitgebouwd worden, met representatieve vrijgestelden, met een ruim secretariaat en voldoende infrastructuur. Geen halfslachtigheid meer.

Ik ga niet uitvoerig in op de mogelijke taken voor zo'n regionaal jeugdbestuur, maar beperk mij tot enige aandachtspunten in de marge:

- De budgettaire autonomie moet de samenwerkingsverbanden intensifiëren en een logischer, transparant, intersectorieel netwerk tot ontwikkeling doen komen; een sanering van de werkvormen in dit kader zou een gelukkig neveneffect zijn.
- De regionale jeugdcoördinator, tegelijk netwerkbeheerder en kansarmoedecoördinator, is zeer goed geplaatst om de federale wetgeving en gemeenschapsdecreten te toetsen op hun plaatselijke bruikbaarheid en uitvoerbaarheid.
- Het moet mogelijk zijn, in overleg met een college van regionale coördinatoren, aanpassingen en wijzigingen aan de gemeenschappelijke regelgeving aan te brengen, in een verhouding statuut versus huishoudelijk reglement. Nogmaals: Limburg en West-Vlaanderen - of nog specifieker: het arrondissement Halle-Vilvoorde

toezicht op het functioneel verband tussen de bestaande instellingen, ministeriële en particuliere initiatieven;

- het op gang brengen van interdepartementale samenwerkingsverbanden, kruisverbindingen.

De werkzaamheden van de op 28 juli 1992 door minister Weckx geïnstalleerde Interdepartementale Commissie Jeugdzaken (ICJ) moeten onmiddellijk hervat worden. Zowel in de premissen, als in de uitwerking, als in haar samenstelling, als in haar eerste (inventarisatie)rapport heeft deze commissie baanbrekend werk verricht inzake alle thema's die in dit artikel aan de orde waren. Het is onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering - o.m. naar aanleiding van de kindermoorden - deze commissie niet met een dwingende opdracht heeft belast. Dat de Vlaamse regering - in een plooi tussen 1994 en 1995 - de opheffing van de ICJ heeft getolereerd zonder enig weerwerk mag een ernstige smet genoemd worden op de eigenlof die de huidige équipe zichzelf toewuift inzake coherentie, termijnvisie en prioriteitendefinitie. Er rest nog tijd om deze vergissing binnen de bestaande legislatuur recht te zetten.

versus Gent-Eeklo - vragen beslist een geëigende toepassing van de gemeenschapswetgeving.

- De algemene regelgeving moet de lokale besturen, ook budgettair, aansporen tot experiment en actie. Mooie resultaten zouden zijn dat elke regio een geheel eigen klemtoon of nood zou blootleggen, of dat zich over de regio's heen - onbedoeld en ongezoekt - een herkenbare brede jeugdcultuur zou manifesteren.
- De regionale jeugdbesturen zouden best onderworpen worden aan een traag (bv. semesterieel) centraliserend overleg. De wetgeving en procedures kunnen daar getoetst worden aan hun dagelijkse praktijk, waardoor ze sneller kunnen bijgestuurd worden. Uitwisseling van door ervaring gedragen plaatselijke verhalen laat toe frustraties te onderkennen, onvolkomenheden in de wetgeving te corrigeren, instructies te uniformiseren, overlappingsen en niet-functionele elementen op te sporen, kruisverbindingen te ontwikkelen.
- Het bestuursakkoord moet de cliëntgerichtheid onderstrepen. De regionale en plaatselijke besturen en diensten moeten in de eerste plaats hard werken. Hun activiteitenverslagen moeten dan ook zeer concrete informatie verschaffen (aantal cliënten, verreden kilometers, spreiding, terbeschikkinggestelde middelen, effect). Het is verdacht als plaatselijke werkers voortdurend in Brussel over kansarmoedeproblemen vergade-

ren; ze moeten ze oplossen. Het zijn anderen die de aanwijzingen van de regionale jeugdbesturen in ontwerp teksten en beleidsvoorstellen moeten gieten. De cirkel van wederzijds dienstbetoon sluit wanneer deze anderen vervolgens hun huiswerk opnieuw voorleggen aan de praktijkwerkers en beleefd de vraag stellen of hun tekst getuigt van goed luisteren.

In de etalage

Met dit artikel pretendeer ik geenszins een integrale jeugdbeleidsvisie te kunnen poneren. Ik stel slechts voor vanuit een zoekende, respectvolle en gelijkwaardige mentaliteit multidisciplinaire deskundigheid samen te brengen, op een geleide en gestructureerde manier. Ik vertrouw erop dat dat een coherenter beeld zal opleveren dan het bestaande.